

(Недељник, 16.5.2013)

Често се, током последњих месеци, година и деценије, с разних нивоа и адреса отварало питање захтева Влади Србије да де факто или де јуре призна независност такозване Републике Косово. У тим расправама су изношени различити аргументи, а читав процес је, као и сваки сличан у историји, праћен различитим улогама и ултиматумима великих сила или, како је данас одомаћено, такозване међународне заједнице.

Недавно је у једној новинској расправи посебно анализиран ултиматум Аустроугарске Краљевине Србији од 1914. и упоређиван са захтевима Немачке Републици Србији 2013. године. Након потписивања и прихватања Првог споразума о принципима који регулишу нормализацију односа између Владе Републике Србије и такозване Владе Републике Косово или, колоквијално - Бриселског споразума, мора се рећи да постоји један, много интересантнији и за ово време и прилике на међународном и унутрашњем плану упоредивији пример кад је у питању данашња Србија и њен однос према косовско-метохијском питању. Реч је аустроугарској анексији Босне и Херцеговине од 1908. и односу Краљевине Србије према том чину.

Подсећања ради, Аустроугарска је 5. октобра 1908. прогласила анексију Босне и Херцеговине и де јуре је припојила себи. На Берлинском конгресу 1878. године, дакле тридесет година пре анексије, прописано је да ће две "провинције Босну и Херцеговину окупирати Аустроугарска, која ће њима управљати. Пошто Влада Аустроугарске не жели да преузме управу у Новопазарском санџаку, који се налази између Србије и Црне Горе у правцу југоистока до Митровице, у њему ће остати отоманска управа; ипак, да би се обезбедило одржавање новог политичког стања, као и слобода и безбедност саобраћаја, Аустроугарској се оставља право да држи ту гарнизоне и да има војне и трговачке путеве на читавом простору овог дела старог вилајета Босне. У том смислу, Аустроугарска и Турска ће се споразумети о појединостима". Неспорно, две тадашње турске провинције, Босна и Херцеговина, де јуре су остале у саставу Турске, а де факто под влашћу Аустроугарске. Међусобни односи између Аустроугарске и Турске су након Берлинског конгреса регулисани кроз више протокола и конвенција.

